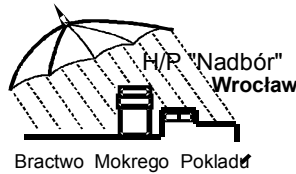


PROSTO Z POKŁADU



Biuletyn do pobrania na stronie
www.fomt.pl

Biuletyn Nr 129-130

Rok XII

Maj – czerwiec 2014

XI Międzynarodowy Warsztat Archeologii Przemysłowej

Tegoroczny XI MWAP odbywać się będzie w trzech sesjach. Pierwsza była prowadzona 23 maja w Domu Technika w Świdnicy, na drugą zapraszamy do Redecza Krukowego na 23-24 sierpnia, na trzecią do młyna gazowego w Niegowie (12-14 września).

W sesji świdnickiej zaprezentowano trzy referaty. Stanisław Januszewski mówił o samolotach braci Wróblewskich, jednych z pierwszych w świecie o metalowej, spawanej konstrukcji kadłuba, płatów, usterzenia. Bracia byli twórcami pierwszego samolotu, który zbudowany w Lyonie, wzniósł się w powietrze. Byli pionierami idei samolotu bombowego dalekiego zasięgu, a także opancerzenia silnika i kabiny pilotów. Piotr i Gabriel, występujący we Francji pod pseudonimem Salvez zbudowali 7 z 8 projektowanych samolotów, zbudowali je w 12 wersjach rozwojowych, zginęli w katastrofie samolotu przygotowywanego dla armii francuskiej 2 marca 1914 r. Ich dzieło kontynuował najmłodszy brat – Edward.



Wykład dr. Wacława Hepnera, Dom Technika, Świdnica

Dr inż. Wacław Hepner z Politechniki Opolskiej mówił o muzeum motoryzacji, jakim winno ono być. Czy muzeum wzornictwa przemysłowego, czy też muzeum eksponujące linie rozwojowe elementów konstrukcyjnych samochodu. Swe wystąpienie ilustrował zabytkowymi gaźnikami, a przywiózł ich imponującą kolekcję.

Piotr Pluskowski opowiedział o autobusach produkowanych w Cieszynie przez Jana Molina, od lat 20. po 50. XX w. Ilustrował swą prezentację imponującą liczbą dokumentów i fotografii, a pozyskał je od spadkobierców Molina.

Wykładom z zainteresowaniem przysłuchiwała się 80-osobowa publiczność, a stanowili ją uczniowie Zespołów Szkół Budowlano-Elektrycznych i Mechanicznych.

Po południu wybraliśmy się do zabytkowego młyna w Jugowicach, przy ul. Głównej 35, niedawno przystosowanego do roli pensjonatu. Utrzymano w nim metalowe koło wodne z przekładnią napędu na wał główny i koła pasowe centralnego, zespolonego napędu maszyn młyńskich. Młyn w Jugowicach pracował do lat 80. XX w. Niewiele z jego wyposażenia pozostało. Tym większe więc zainteresowanie wzbudzają kosze zasypane mlewników walcowych i transmisje napędów utrzymane w przyziemi.



Zabytkowy młyn w Jugowicach

Kolejnym punktem peregrynacji była kaskada 7 stawów w Głuszycy, stawów budowanych od lat 40. XIX w. po schyłek tego stulecia, a zaopatrujących niegdyś zakłady włókiennicze w niezbędną dla procesów technologicznych wodę. Po II wojnie światowej stawy porzucono, zapomniano, że drogą w dolinie Marcowego Potoku prowadzono niegdyś imponującą promenadę spacerową. Ale właśnie nadszedł dobry dla stawów czas. Nadleśnictwo Wałbrzych podjęło odbudowę stawów najwyż-



Odbudowa jednego z głuzyckich stawów

szych, z myślą o małej retencji przeciwpowodziowej, ale i o rekreacji.

Zakończyliśmy objazd zabytków pod Małym Wołowcem. Od stacji Jedlina Górna, zdewastowanej do granic przyzwoitości, co tylko utrwała nasze myślenie o PKP w kategoriach organizacji przestępczej, boć przecież trudno zakładać, że kierują nimi wyłącznie niekompetentni czynnicy, z uporem maniaków niszczący substancję materialną, w tym przypadku o wybitnych walorach historycznych, ruszyliśmy w kierunku tuneli wydrążonych pod Małym Wołowcem (720 m n.p.m.), jednotorowych, najdłuższych w Sudetach i w Polsce. Pierwszy o długości 1560 m powstał w latach 1876-1879, w czasie budowy linii kolejowej Wałbrzych – Kłodzko, drugi, równoległy drażono w latach 1907-1912. Oba wykonano w obudowie murowej z bloczków kamiennych, częściowo z cegły klinkierowej, a miejscami ze wstawkami elementów obudowy żelbetowej. Portale tuneli wykończono w obudowie kamiennej z kłińców. Budowle zyskały eliptyczne przekroje o szerokości 4,8 i wysokości 5,8 m. W ociosach tuneli wykonano kilkanaście wnęk uciezkowych i rewizyjnych układu odwadniania tuneli. W celu odprowadzenia spalin w połowie tunelu wydrążono w skale szyb wentyla-



Obecny wygląd większości dworców sudeckich



Najdłuższy tunel kolejowy w Polsce

cyjny (komin) służący do przewietrzania, a między równoległymi tunelami wykonano pięć przecinek łączących (z czego do dziś trzy pozostały drożne), które jednocześnie pełnią rolę wnęk awaryjnych.

Z przejścia tunelem dłuższym, pozbawionym już torowiska, do Wałbrzycha po kilkudziesięciu metrach zrezygnowaliśmy uznając, że wędrowce nie sprostają ani nasze ubiory, ani obuwie, a brak latarek przyspieszył podjęcie decyzji. Ponad tunelami ruszyliśmy w górę Małego Wołowca, podziwiając rozległe panoramy Gór Sowich.

Za rok do tuneli powrócimy.

Stanisław Januszewski

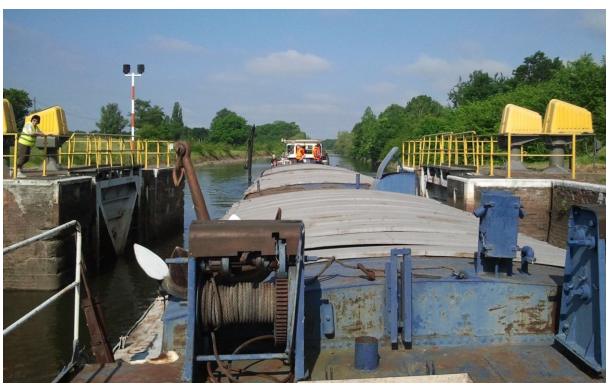
W drodze do stoczni

25 maja, w niedzielę, o 7 rano stało się. Barka ruszyła w drogę do stoczni przy ul. Michalczyka. Odprowadził ją pchacz Łoś Mar-1 firmy Ecolpolcon Wiesława Kacpera. Na pokładzie, w kapokach jak trzeba, grupa studentów – wolontariuszy Fundacji. Już w poniedziałek barka stanęła na pochylni, we wtorek rozpoczęto piaskowanie pokładu. Za kilka dni badania grubości blach poszycia dna i będziemy wiedzieli – ile można zrobić w oparciu o dotację miasta Wrocławia. Czy wymienimy 40 czy więcej metrów kwadratowych, czy środki jakimi dysponują starczą na pełen zakres robót stoczniowych?



Jeszcze w awanporcie służy Szczytniki i już na pochylni remontowej...





Rejs do stoczni, wymiana poszycia dna

PS.

Koniec czerwca. Już wiemy, do wymiany 120 m kwadratowych. Dotacja starczy jedynie na wymianę blach poszycia dna oraz na roboty remontowe i konserwację blach burt kadłuba. To i tak dobrze. |Pozostaje pokład, sterówka, ster, świetliki, bulaje etc. W tym roku chcielibyśmy zamknąć temat robót stoczniowych. Prosimy miasto o kolejną dotację. Jeśli ją otrzymamy, jest szansa ekspozycji jednostki już w roku Europejskiej Stolicy Kultury.

Nagrody Przyjaznego Brzegu za rok 2013

5 kwietnia 2014 r. w czasie Targów Wiatr i Woda na Stadionie Narodowym w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Nagród Przyjaznego Brzegu za rok 2013. Była to uroczystość wyjątkowa, gdyż ogłoszenie wyników X jubileuszowej edycji konkursu o Nagrodę Przyjaznego Brzegu zostało połączone z podsumowaniem 10 lat istnienia konkursu. Były więc dodatkowe nagrody X-lecia oraz dyplomy Ministra Sportu i Turystyki dla osób zasłużonych dla rozwoju turystyki wodnej w Polsce.

Uroczystość prowadził Andrzej Gordon, wiceprezes Zarządu Głównego PTTK i przewodniczący jury Nagrody Przyjaznego Brzegu. Przy tłumnie zgromadzonej publiczności nagrody i dyplomy wręczali: Katarzyna Sobierajska – podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki; prof. Dorota Pyć – podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju; Elżbieta Wąsowicz-Zaborek – wiceprezes Polskiej Organizacji Turystycznej, Stanisław Latek – przedstawiciel Polskiego Związku Żeglarskiego, Wojciech Skóra – dyrektor Centrum Turystyki Wodnej PTTK.

W okolicznościowym wystąpieniu Andrzej Gordon podkreślił, że Nagroda Przyjaznego Brzegu ma dla lokalnych społeczności wielką wartość inspirująca. Zwrócił uwagę na fakt przyznania tegorocznych nagród laureatom rozsianym na terenie całego kraju. Do X edycji konkursu zgłoszono 31 kandydatów z całej Polski. Jury przyznało nagrody w dwóch kategoriach: za budowę i rozbudowę infrastruktury wodniackiej oraz za popularyzację i promowanie turystyki wodnej. Ponadto przyznano imienne nagrody specjalne dla osób szczególnie aktywnych w promowaniu turystyki wodnej. Dodatkowo, z okazji jubileuszu X-lecia konkursu,



przyznano instytucjom i samorządom konsekwentnie rozwijającym ofertę turystyczną dla wodniaków „nagrody dziesięciolecia”.



Elżbieta Marszałek przyjmuje gratulacje od Andrzeja Gordona wiceprezesa PTTK. Z prawej: Katarzyna Sobierajska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, fot. Bożena Skóra



Elżbieta Marszałek – Nagroda Specjalna Przyjaznego Brzegu „Za wiele lat pracy poświęconych rozwojowi turystyki wodnej na Odrze”, fot. Bożena Skóra

Nagrodę Grand Prix Przyjaznego Brzegu oraz nagrodę Ministra Sportu i Turystyki otrzymała:

- Camping Marina PTTK w Szczecinie-Dąbiu – za stworzenie uniwersalnej oferty turystycznej w żeglarskim Szczecinie”.

Nagrody Przyjaznego Brzegu otrzymali:

- Miasto Brzeg – za stworzenie nowoczesnej przystani służącej wodniakom i żegludze pasażerskiej,
- Krystyna i Grzegorz Borowscy z Chorzępowa nad Wartą – za uruchomienie na Warcie przystani wodnej,
- Dom Warmiński – za stworzenie sieci stanic kajakowych na Łynie,
- Miasto Kamień Pomorski za rozwój infrastruktury żeglarskiej i budowę największego portu jachtowego w regionie,
- Miasto Łomża – za nową przystań na Narwi, na szlaku z Wisły na Mazury,
- Nakło i powiat nakielski – za rozwój szlaku Noteci i budowę nowoczesnej przystani miejskiej,
- Miasto Puławy – za nowoczesną przystań jachtową na Wiśle,
- Stowarzyszenie Związku portów i Przystani Jachtowych Lokalnej Organizacji Turystycznej Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego – za stworzenie sieci portów Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego,
- Miasto Ślesin – za wzorowe wykorzystanie środków unijnych na budowę przystani wodnej przyjaznej wodniakom,
- Gmina Zalewo – za zaangażowanie w rozbudowę szlaku wodnego Jezioraka i budowę nowoczesnej mariny.
- Wydawnictwo ALMA PRESS – za ćwierć wieku konsekwentnej budowy polskiego rynku książki dla wodniaków,
- Miesięcznik Biznes i Ekologia – za docenianie wagi polskich wód i popularyzację turystyki wodnej,
- Projekt pomorski Krajobraz Rzeczny – za stworzenie projektu turystycznego ożywienia obszarów przygranicznych,
- Subiektywny Serwis Internetowy Jerzego Kulińskiego – za konsekwentne budowanie opiniotwórczego i niezależnego serwisu informacyjnego dla żeglarzy.

Nagrody Specjalne otrzymali:

- Mirosław Czerny – za wieloletnią pracę jako sekretarz jury Nagrody Przyjaznego Brzegu,
- Wojciech Górski – za wyszkolenie kilku pokoleń żeglarzy uczonych w sposób kompetentny i życzliwy,
- Marek Halter – za niespożytą energię w promocji szlaków i przystani żeglarskich,
- Jarosław Kałuża – za organizację i prowadzenie Wiślanych Flisów Królewskich oraz inne inicjatywy dla Wisły,
- Elżbieta Marszałek – za wiele lat pracy poświęconej rozwojowi turystyki wodnej na Odrze,
- Roman Zamyślewski – za serię unikatowych przewodników- albumów map dróg wodnych.

Nagrody X-lecia Przyjaznego Brzegu otrzymali:

- Miasto Dąbrowa Górnicza – za konsekwentny rozwój oferty turystycznej nad unikatowym kompleksem jezior Pogoria,
- Miasto Nowa Sól – za rolę lidera w turystycznym zagospodarowaniu Odry i rozbudowę infrastruktury,
- Województwo Zachodniopomorskie – za integrowanie i wspieranie licznych projektów wodniackich o randze europejskiej,
- Związek Miast i Gmin Nadnoteckich – za konsekwentne rozwijanie szlaku wodnego Noteci oraz nowoczesne i spójne inwestycje.

W uznaniu zasług na rzecz popularyzowania turystyki wodnej w Polsce dyplomami Ministra Sportu i Turystyki zostali wyróżnieni:

Andrzej Gordon, Wojciech Skóra, Stanisław Latek, Mirosław Czerny, Leszek Mulka, Zygmunt Babiński, Elżbieta Marszałek, Edward Kozanowski, Zbigniew Ptak.

Tradycyjnie po uroczystości wręczenia Nagród odbyła się debata „Co zrobić, by polskie brzegi były bardziej przyjazne” – przyjazne dla żeglarzy, kajakarzy i innych turystów oraz mieszkańców miejscowości położonych nad wodą. Debacie towarzyszyła prezentacja osiągnięć laureatów. Wzięli w niej udział przedstawiciele nagrodzonych i rekomendowanych, członkowie jury oraz przedstawiciele organizacji, instytucji i mediów związanych z turystyką wodną. Jubileusz X-lecia konkursu o Nagrodę Przyjaznego Brzegu stanowił doskonałą okazję do dokonania podsumowań dotychczasowego dorobku, zarówno konkursu jak i laureatów.

Przedstawienie wszystkich laureatów zabrałoby zbyt dużo miejsca, ale warto zaprezentować chociaż niektórych z nich:

Camping Marina PTTK w Szczecinie-Dąbiu – Nagrodę Główną Grand Prix zdobyła zasłużenie. Jest jedną z najpiękniejszych i najnowocześniejszych przystani jachtowych na polskim wybrzeżu Bałtyku. Zyskała wielkie uznanie polskich i zagranicznych żeglarzy za wszechstronność żeglarskich i turystycznych propozycji oraz dbałość o dochowanie wysokich standardów jakościowych. Jako jedna z nielicznych przystani w Polsce uzyskała Błękitną Flagę jako znak jakości usług świadczonych żeglarzom.

Miasto Brzeg zostało wyróżnione za wybudowanie nowoczesnej mariny na Odrze służącej i wodniakom, i żegludze pasażerskiej. Marina składa się z dwóch przystani: turystycznej dla jachtów, kajaków i motorówek oraz pasażerskiej dla niewielkich statków wycieczkowych. Jest wyposażona zgodnie z współczesnymi wymaganiami: posiada WC, prysznic, bieżącą wodę, odbiór fekaliiów, prąd i slip. Można zatankować paliwo, a przy pomocy dźwigu zwodować łódź. Posiada stanowisko dla ratowników WOPR oraz wypożyczalnię kajaków. W marinie jest także możliwość zimowania łodzi. Marina została wybudowana w 2012 r. kosztem 3,6 mln zł. Teraz, tak jak dawniej, z Brzegu można popłynąć w górę lub w dół Odry i cieszyć się



Wystąpienie Przewodniczącego Jury Nagrody Przyjaznego Brzegu Andrzeja Gordona w trakcie uroczystości wręczenia Nagród. W tle laureaci, fot. Bożena SkóraLaureaci



Grand Prix Nagrody Przyjaznego Brzegu z Camping Marina PTTK w Szczecinie. Z lewej: Katarzyna Sobierajska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, fot. Paweł Czudowski



Jerzy Kuliński w otoczeniu oficjeli. Z lewej: Katarzyna Sobierajska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Z prawej dyrektor Centrum Turystyki Wodnej PTTK Wojciech Skóra, fot. Paweł Czudowski



Krzysztof Kulwicki z Mariny Brzeg odbiera dyplom z rąk dyrektora Centrum Turystyki Wodnej PTTK Wojciecha Skóry, fot. Paweł Czudowski



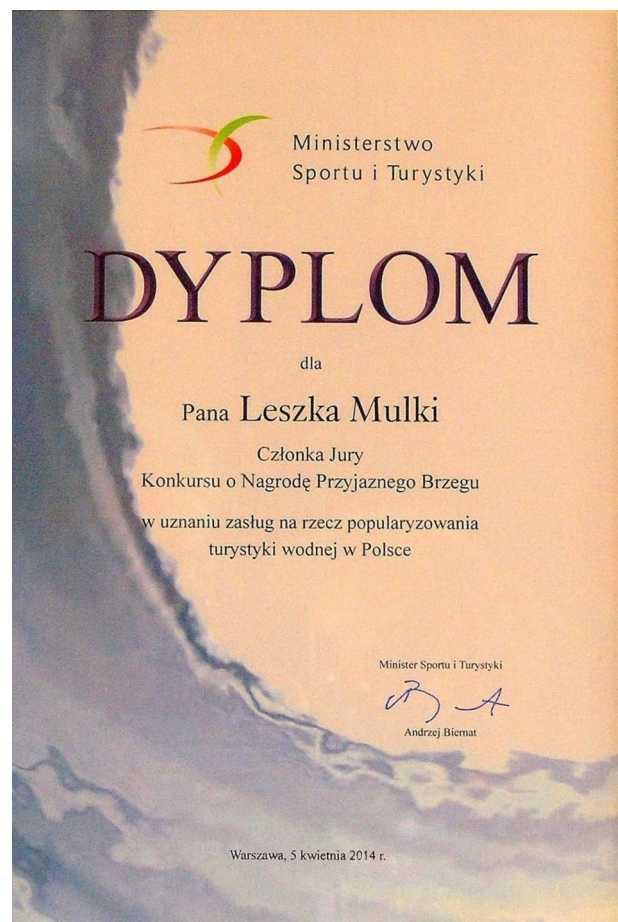
Leszek Mulka, Przewodniczący Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji WrOZZ wyróżniony dyplomem Ministra Sportu i Turystyki, fot. Paweł Czudowski

Dyplom „W uznaniu zasług na rzecz popularyzowania turystyki wodnej w Polsce”, archiwum autora

przyrodą oraz wspaniałymi widokami po obu brzegach rzeki. Marina Brzeg jest już 23 „nadodrzańskim” laureatem w dotychczasowych 10. edycjach konkursu o Nagrodę Przyjaznego Brzegu.

Wojciech Górski – kapitan jachtowy, komandor Klubu Żeglarskiego PTTK „Bryza” w Warszawie. Uprawia czynnie żeglarstwo morskie. Co roku prowadzi turystyczno-szkoleniowe i stażowe rejsy pełnomorskie, głównie z młodzieżą. Od 1964 r. jest nieprzerwanie członkiem Komisji Rewizyjnej PZŻ. W latach 1969-1993 był członkiem Głównej Komisji Szkolenia PZŻ i przewodniczącym Centralnej Komisji Egzaminacyjnej na stopnie kapitańskie. Wybitna osobowość żeglarska. Znakomity instruktor, niezwykle aktywny działacz żeglarski dbający o wysokie standardy prawne i etyczne. Członek Honorowy PZŻ.

Marek Halter jest znanym dziennikarzem i stałym współpracownikiem miesięcznika „Żagle”. Zajmuje się żeglarstwem i turystyką wodną. Posiada ogromną wiedzę, którą chętnie dzieli się z kolejnymi pokoleniami czytelników. Prawie w każdym wydaniu „Żagli” znajduje się jego artykuł opisujący niezwykle ciekawie, znane i nieznane akweny Polski. Artykuły te są wspaniałą encyklopedią tych akwenów, marin, portów i przystani oraz okolicznych miejscowości. Są doskonałym



przewodnikiem turystycznym. Jest twórcą firmowanej przez „Żagle” i co roku aktualizowanej bazy danych o polskich przystaniach.

Jerzy Kuliński – kapitan jachtowy i motorowodny, instruktor motorowodny, członek honorowy Jacht Klubu „NEPTUN”, prezes honorowy Stowarzyszenia Armatorów Jachtowych. Był członkiem Zarządu Głównego oraz wiceprezesem PZZ. Autor locji żeglarskich Bałtyku i Morza Północnego oraz wielu cennych książek dla żeglarzy – opisów portów i przystani, poradników praktyki morskiej i innych poradników żeglarskich. Stały współpracownik miesięcznika „ŻAGLE”. Twórca Subiektywnego Serwisu Internetowego (1998). Przez lata wypracował swoją pozycję stając się największym i najbardziej opiniotwórczym forum żeglarskim łączącym kilka pokoleń żeglarzy. W środowisku żeglarskim znany jako Don Jorge. Za swoją działalność otrzymał „Nagrodę im. Leonida Teligi”.

Elżbieta Marszałek – wiceprezes Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Rzecznej, kierownik Katedry Turystyki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydział Ekonomiczny w Szczecinie, w latach 2001-2012 Rektor Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Turystycznej w Szczecinie. Autorka informatora turystycznego „Odrzański Szlak Wodny” i publikacji „Mapa turystyczna Odry” oraz opracowania „Koncepcja turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania rzeki Odry”, a także licznych prac naukowych o Odrze. Główny organizator „Flisu Odrzańskiego”, corocznej, istniejącej od prawie 20 lat, wyprawy wodniackiej Odrą do Szczecina. Bardzo wiele lat pracy poświęciła promocji rzeki Odry, co przyczyniło się do powstania sieci marin i przystani na Odrze.

Z okazji jubileuszu X-lecia warto przypomnieć historię Nagrody Przyjaznego Brzegu. Nagroda ta powstała na zakończenie Ogólnopolskiej Operacji Wodniackiej „Powitanie Unii Europejskiej na Polskich Wodach” organizowanej w 2004 r. przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i Polski Związek Żeglarski z okazji przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Pomysłodawcą był Andrzej Gordon, wiceprezes Zarządu Głównego PTTK, a organizatorem od początku jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i Polski Związek Żeglarski. Od 2010 r. konkurs o Nagrodę Przyjaznego Brzegu odbywa się pod honorowym patronatem: Ministra Sportu i Turystyki, Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej.

Celem nagrody jest wyróżnianie miejscowości, instytucji, organizacji, klubów i osób prywatnych najbardziej aktywnych w ulepszaniu turystycznej infrastruktury na polskich szlakach wodnych oraz promocji nowych inicjatyw turystyki wodnej.

Po raz pierwszy Nagrody Przyjaznego Brzegu zostały przyznane za rok 2004. W dotychczasowych dziesięciu

edycjach konkursu, od 2004 do 2013 r., przyznano łącznie 144 nagrody. Nagrodzono aż 23 miejscowości, organizacje i stowarzyszenia „nadodrzańskie”. Wśród wyróżnionych Nagrodą Przyjaznego Brzegu jest 8 laureatów wrocławskich. Należy się cieszyć, że działania i przedsięwzięcia organizacji, stowarzyszeń i osób indywidualnych, związane z Odrą i z turystyką na Odrze, są dostrzegane i wysoko oceniane. Przypomnijmy więc wszystkich wrocławskich i odrzańskich laureatów Nagrody Przyjaznego Brzegu.

W pierwszej edycji konkursu za rok 2004 Nagrodę Główną Grand Prix Przyjaznego Brzegu otrzymał Wrocław i jego środowisko animatorów turystyki wodnej, a Nagrodę Specjalną Dolnośląski Komitet Organizacyjny Powitania Unii Europejskiej na polskich wodach.

Ponadto w 2004 r. zostały wyróżnione miasta: Frankfurt i Słubice oraz Krosno Odrzańskie.

W następnych latach Nagrody Przyjaznego Brzegu otrzymali:

- 2005: Flis Odrzański – Grand Prix, Fundacja Hobbit z Wrocławia, Kajakarze z PTTK w Raciborzu.
- 2006: Fundacja Otwartego Muzeum Techniki we Wrocławiu i prof. dr hab. Stanisław Januszewski – Nagroda Specjalna.
- 2007: Marina w Nowej Soli, Port Uraz nad Odrą.
- 2008: Miasto Bytom Odrzański, Stowarzyszenie „Drzwi do Europy”.
- 2009: Opolskie Towarzystwo Kajakowe, Gmina Sulechów – Cigacice, Marina Lasoki w Kędzierzynie-Koźlu.
- 2010: „Szkwał” - pismo Wrocławskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego
- 2011: Jan Pyś – nagroda indywidualna.
- 2012: Marina Oława i miasto Oława.
- 2013: Miasto Brzeg.

Laureatom tegorocznej jubileuszowej edycji Nagrody Przyjaznego Brzegu, jak i laureatom edycji poprzednich serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów w turystycznym zagospodarowaniu Odry oraz innych polskich rzek i jezior.

Leszek Mulka

Posiedzenie Komisja Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego poświęcone Odrze

W dniu 27 maja 2014 roku o godz. 10 w gmachu Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu odbyło się uroczyste posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego poświęcone Odrze. Obrady Komisji zgromadziły ok 50 gości. Pierwszą częścią obrad było wręczenie Odznak Honorowych Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego oraz Dyplomów Honorowych.



Sejmik Województwa Dolnośląskiego uhonorował Odznaką Honorową Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego naępujących zasłużonych:

1. Wojciech Dacko – Stowarzyszenie Stanica
2. Alfred Dubicki – Rada Dorzecza Środkowej Odry przy RZGW
3. Ewa Gancarz – Klub Wioślarski Pegaz
4. prof. Stanisław Januszewski – Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, HP Nadbor
5. Bohdan Krakowski – Klub Kajakowy Kapok
6. Krzysztof Miąsik – Policja wodna
7. Wojciech Nowak – Przystań i Szlak Gondoli
8. Zbigniew Pasieka – Barka Tumska
9. Marian Pawlak – Trener wioślarzy AZS
10. Bożena Siczek – Centrum Turystyki Kajakowej Rokana
11. Krzysztof Skrzyniarz – WOPR
12. Ewa Skut – Okręgowy Związek Żeglarski
13. Kamil Zaremba – Pierwszy Dom na Wodzie
14. Mulka Leszek – PTTK
15. Teresa Więckiewicz – Lobbying Odrzański Civitas Christiana



Dyplomy Honorowe otrzymali:

1. Joanna Przybyszewska – Pełnomocnik Zarządu Województwa Dolnośląskiego ds. Odry
2. prof. Jan Waszkiewicz – Pierwszy marszałek województwa dolnośląskiego
3. Piotr Janelli – Architekt
4. Marcin Lubieniecki – stocznia Malbo
5. Jacek Chmielewski – Hydrokrusz
6. Adam Rysiew – statki pasażerskie
7. Rafał Hordejuk – statki pasażerskie
8. Jacek Rajmund Papiernik – dyrektor biura zarządu Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej
9. Waldemar Rybicki – Stowarzyszenie Absolwentów TŻS
10. Wiesław Kacaper – Eko-Polcon
11. dr Marian Miłkowski – Hydrotechnik
12. Zbigniew Priebe – Logistyk
13. Andrzej Szafranski – Żegluga na Odrze
14. Michał Turek – Odratrans
15. Aleksandra Ruzikowska-Chmiel – Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne
16. Grzegorz Roman – marszałek województwa dolnośląskiego

W kolejnej części posiedzenia głos zabrali reprezentanci zaproszonych gości. Głos zabrali:

- Leszek Mulka z referatem pt.: „Potencjał Turystyczny Odry”.
- dr Anna Lower, Piotr Janelli: „Zurbanizowane strefy nad-rzeczne”
- Joanna Przybyszewska, dr Jan Pyś: „Żegluga na Odrze”

Po wystąpieniach gości zaprezentowana została uchwała Komisja Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: w sprawie przygotowania dokumentu planistycznego służącego wykorzystaniu potencjału transportowego Odrzańskiej Drogi Wodnej od granicy z Republiką Czeską do ujścia do Morza Bałtyckiego z uwzględnieniem IV klasy żeglowności.

Na zakończenie posiedzenia uchwała Komisji została poddana głosowaniu. Radni przyjęli uchwałę jednomyślnie bez głosów sprzeciwu i wstrzymujących się. Obrady trwały do godziny 12.30.

UCHWAŁA

Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 maja 2014 roku

wniosek w sprawie przygotowania dokumentu planistycznego służącego wykorzystaniu potencjału transportowego Odrzańskiej Drogi Wodnej od granicy z Republiką Czeską do ujścia do Morza Bałtyckiego z uwzględnieniem IV klasy żeglowności

Na podstawie § 61 ust. 1 uchwały nr XLIX/850/10 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie przyjęcia Statutu Województwa Dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 47, poz. 693) Komisja Ochrony Środowiska i Gospodarki Sejmiku Województwa Dolnośląskiego:

- 1) Na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020, uchwalonej w dniu 28 lutego 2013 – priorytet 1.1.2. Poprawa jakości i standardów transportu m.in. w żegludze śródlądowej oraz 1.1.5. Wzrost konkurencyjności żeglugi śródlądowej;
- 2) W trosce o realizację Strategii Rozwoju Transportu 2020 (z perspektywą do 2030), przyjętej 22 stycznia 2013 przez Radę Ministrów oraz Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020, przyjętej przez Radę Ministrów 30 kwietnia 2014;
- 3) Realizując Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, które ustanawia przebiegający przez Polskę intermodalny korytarz transportowy Bałtyk – Adriatyk, obejmujący minimum trzy środki transportu;
- 4) Wspierając cele i zadania Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej, jako kontynuacji Inicjatywy CETC-ROUTE65,
- 5) Mając na uwadze uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego:
 - a. XXI/517/12 dotycząca wpisania Odrzańskiej Drogi Wodnej na listę inwestycji priorytetowych w ramach TEN-T,
 - b. XLIX/1702/14 w sprawie uruchomienia projektu modernizacji Środkowej i Dolnej Odry;
- 6) Nawiązując do Listu Intencyjnego 4 Marszałków z dnia 20 września 2011 w sprawie ustalenia ram współpracy w zakresie opracowania studium wykonalności modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej z uwzględnieniem funkcji transportowej i dziedzictwa przyrodniczego rzeki Odry:

§ 1

1. Komisja Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego wnioskuje do Zarządu Województwa o przygotowanie dokumentu, którego celem będzie zaplanowanie i wykorzystanie potencjału transportowego Odrzańskiej Drogi Wodnej (dalej: ODW) od granicy z Republiką Czeską do ujścia do Morza Bałtyckiego z uwzględnieniem IV klasy żeglowności.
2. Dokument powinien zawierać analizę dotyczącą:
 - a) potrzeb transportowych przedsiębiorstw i przemysłu z Polski, Czech i Niemiec do przewozu ładunków masowych, kontenerów, materiałów niebezpiecznych (w tym gazu LNG), ładunków ponadgabarytowych i in.,

- b) lokalizacji portów, nabrzeży przeładunkowych, intermodalnych centrów logistycznych,
- c) lokalizacji miejsc postoju statków w czasie rejsów i podczas przerw zimowych,
- d) inwestycji hydrotechnicznych takich jak śluzy, kanały żeglugowe, żeglugowe połączenia z innymi dorzeczami.

§ 2

Dokument powinien uwzględniać także lub nie kolidować z takimi aspektami wykorzystania dorzecza Odry jak:

- a) system melioracji i nawodnień rolniczych,
- b) zabezpieczenie przed suszą i powodzią,
- c) ujęcia i zrzuty wody,
- d) wykorzystanie do celów hydroenergetycznych,
- e) wykorzystanie do celów turystycznych i rekreacyjnych,
- f) walory ekologiczno-przyrodnicze dorzecza.

§ 3

Dokument powinien być rozwinięciem opracowania Wojewódzkiego Biura Urbanistycznego „Studium Zagospodarowania Przestrzennego Pasma Odry” Wrocław 2000-2002 i stanowić jego aktualizację w kierunkach zaproponowanych przez: Navicentrum, „Przystosowanie rzeki Odry do europejskiego systemu dróg wodnych w Europie” Wrocław 1992 oraz Program Odra-2005, KERM Warszawa 1996.

§ 4

W celu realizacji uchwały powinna zostać podjęta współpraca międzyregionalna krajowa oraz międzynarodowa.

§ 5

Niniejszą uchwałę przekazuje się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

Uchwała została przyjęta jednogłośnie

Przewodniczący Komisji
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Sejmiku Województwa Dolnośląskiego
Tadeusz Lewandowski

UZASADNIENIE

Odra jest rzeką międzynarodową leżąca w granicach trzech państw UE (Czechy, Polska i Niemcy). Powinna być rzeką bezpieczną i czystą, a jej woda gospodarczo użyteczną m.in. w takich dziedzinach jak rolnictwo, hydroenergetyka, turystyka, produkcja kruszyw, rybołówstwo śródlądowe, transport. Troska o ilość i jakość wody oraz integrowanie zrównoważonego gospodarowania wodą z innymi dziedzinami to podstawowe cele obowiązującej Dyrektywy Wodnej UE.

Rozwój żeglugi śródlądowej jest wspierany przez UE. Dolny Śląsk z Wrocławiem jest regionem mającym szczególne znaczenie dla Odry. Tu znajdują się lub znajdowały: liczne porty śródlądowe, szkoły żeglugi śródlą-

dowej, infrastruktura przeciwpowodziowa, hydroenergetyczna i żeglugowa z Wrocławskim Węzłem Wodnym i 45 km dróg wodnych. We Wrocławiu mają bądź miały siedzibę ważne dla Odry instytucje: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Pełnomocnik Rządu ds. Programu dla Odry 2006, Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem, Instytut Rozwoju Terytorialnego (wcześniej Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne), Zjednoczenie Żeglugi i Stoczni Rzecznych, NAVICENTRUM, Hydroprojekt oraz jeden z największych armatorów śródlądowych w Europie – OTLogistics (była ODRATRANS).

Odra cieszy się zainteresowaniem władz różnych szczebli. Od władzy ustawodawczej (czego przykładem jest powstanie Parlamentarnego Zespołu Przyjaciół Odry oraz Parlamentarnego Zespołu ds. połączenia Dunaj-Odra-Laba), poprzez najwyższą władzę wykonawczą (przykładem jest tu szczyt gospodarczy Czechy-Polska 24-25 maja 2013, podczas którego prezydenci Czech i Polski rozmawiali m.in. o korytarzu wodnym Dunaj-Odra-Laba), do szczebla rządowego (czego przykładem są prowadzone inwestycje: suchy zbiornik Racibórz i Wrocławski Węzeł Wodny mające doprowadzić żeglowność Odry do III klasy i poprawić bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, a także przyjęta przez Rząd Strategia Rozwoju Transportu do 2020, gdzie mówi się m.in. o konieczności podjęcia decyzji w sprawie przygotowania i realizacji programu włączenia ODW do europejskiej sieci transportowej i przystosowania rzeki do IV żeglowności.

Odra jest przedmiotem zainteresowania władz samorządowych. 30 kwietnia 2014 z inicjatywy Marszałków województw nadodrzańskich Rząd przyjął Strategii Rozwoju Polski Zachodniej, przewidującej m.in. modernizację ODW docelowo do IV klasy żeglowności na całej długości rzeki, a w pierwszej kolejności przywrócenie minimum III klasy żeglowności z uwzględnieniem ochrony przeciwpowodziowej i turystyki wodnej oraz rozwój transportu wodnego towarowego i portów rzecznych. Stanowisko w sprawach Odry zajęł także Sejmik Województwa Dolnośląskiego w uchwałach: nr XXI/517/12 dotyczącej wpisania ODW na listę inwestycji priorytetowych w ramach TEN-T, nr XLIX/1702/14 w sprawie uruchomienia projektu modernizacji Środkowej i Dolnej Odry.

Gospodarczym wykorzystaniem Odry zainteresowane są także gminy. W strukturach urzędów gmin pojawiły się stanowiska właściwe ds. Odry, np. w Kędzierzynie Koźlu czy Nowej Soli. Gminy nadodrzańskie podejmowały stanowiska dotyczące włączenia Odry do Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T (m.in. Stanowisko Nr XXIII/2/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2012 r.) czy też w sprawie konieczności

pogłębiania Odry, podjęte przez kilkadziesiąt gmin znad górnej i środkowej Odry.

Odra jest przedmiotem inicjatyw międzynarodowych. Jedną z nich jest Środkoeuropejski Korytarz Transportowy Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (ŠKT – EUWT), z udziałem województw Polski Zachodniej (w tym Dolnego Śląska jako członka stowarzyszonego ze statusem obserwatora). Państwa Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii i Rumunii (V4+2) 29 marca 2010 r. w Budapeszcie przyjęły plan działań dotyczący rozwoju przestrzennego terytoriów, w tym Odry i połączenia Dunaj-Odra-Laba. W myśl rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1315/2013 Odra może stać się elementem przebiegającego przez Polskę intermodalnego korytarza transportowego Bałtyk – Adriatyk, który powinien obejmować minimum trzy środki transportu, w tym żeglugę. Przebieg drogi wodnej w ramach korytarza nie został ustalony szczegółowo: może on przebiegać Odrą bądź Wisłą. Dlatego obecnie trwa swego rodzaju konkurencja, która z głównych rzek Polski będzie użeglowniona w pierwszej kolejności.

Ważnym elementem żeglugi śródlądowej, w ramach wykorzystania potencjału transportowego ODW, jest turystyka wodna oraz przewóz osób. W ostatnich latach coraz wyraźniej pogłębia się zróżnicowanie polskich regionów w zakresie turystyki wodnej i przewozu osób. W województwie dolnośląskim brak jest kompleksowych porozumień międzyregionalnych i planów dot. zagospodarowania akwenów oraz terenów nadwodnych. Wyprzedzają nas pod tym względem samorządy znad Warty, Noteci i dolnej Wisły zainteresowane rozwojem połączenia Wisła-Odra. O ustalenie pozycji na mapie dróg wodnych Europy ubiega się nawet Lublin z Białorusią i Ukrainą. Mając na uwadze wielofunkcyjność i konieczność jednolitego zaplanowania funkcji ODW z uwzględnieniem jej międzynarodowego charakteru, a z drugiej strony szczególnego dla Odry charakteru regionu Dolnego Śląska, wynikającego z aktualnie przypisanych zadań z zakresu administracji rządowej oraz planowanej reformy gospodarki wodnej, uzasadnione jest zainicjowanie przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego działań w ramach międzynarodowego obszaru Nadodrza. Celem tych działań powinno być przygotowanie we współpracy z sąsiednimi regionami dokumentu planistycznego (a nawet studium wykonalności czy Strategii programowej, wzorem drogi wodnej Wisła-Odra) wykorzystania potencjału transportowego ODW od granicy z Republiką Czeską do ujścia do Morza Bałtyckiego z uwzględnieniem IV klasy żeglowności oraz innych ważnych funkcji dorzecza Odry. W ramach planu minimum mogłaby to być wspólna z województwami śląskim i opolskim oraz czeskim krajem morawsko-śląskim (rejon Ostrawy) partycypacja w opracowaniu założeń do studium wykonalności dla połączenia Dunaj-Odra-Laba na odcinku Ostrawa-Koźle-Wrocław.

Spotkanie BMP- maj 2014

Przypomnieliśmy droгим Jubilatam Mariannie i Tadeuszowi Sobiegrajom o Ich 45 rocznicy ślubu i wspólnie przebytej drodze, a także Staszce Korpaczkowi i Staszce Kwietniowi o obchodzonych w tym dniu imieninach. Były najlepsze życzenia, 100 lat i liczne toasty.



Foto – W. Kato – osoby, wydarzenia, emocje

Potwierdzono wyjazd do Bydgoszczy na festiwal wodniacki Ster na Bydgoszcz w dniach 14-15 czerwca br. Zainteresowanych zapraszam o zgłaszanie się w terminie do 6 czerwca br. Szczegóły – na stronie bractwomp.pl lub tel. 784-591-843. Nasz brat Władek Chaszczowski, następca Komandora M. Wróblewskiego w Zjednoczeniu Żegluga Śródlądowej we Wrocławiu, przekazał Bractwu mapy rzeki Mozeli, pięknie

wydanego pod względem kartograficznym i edytorskim zbioru. Władku, wielkie dzięki; nasz apel o darowizny na rzecz Bractwa i Fundacji działa. Miałem także przyjemność przekazać obecnym Wodniaka Bydgoskiego, czasopisma wodniackiego reaktywowanego po 24 latach. Staraniem naszego brata Franka Manikowskiego z Bydgoszczy otrzymywać będziemy

30 egz. wodniackiej gazety z Pomorza. W tym miejscu apel o pisanie do Prosto z Pokładu, naszej gazety; oczekujemy wspomnień, fotek, opisu zdarzeń, itp. Wodniak Bydgoski jest zainteresowany współpracą z Prosto z Pokładu, my także. Podczas pobytu w Bydgoszczy będziemy o tym mówić. Strona internetowa Bractwa bractwomp.pl, ma się dobrze; odnotowano ponad 2800 wejść w 4 miesiące. Można się z niej dowiedzieć, co dzieje się w Bractwie i środowisku. W spotkaniu uczestniczył długoletni pracownik pionu technicznego, b. członek kierownictwa Odratrans Andrzej Folcik. Była okazja do wymiany informacji i wspomnień. W Noc Muzeów statki Muzeum Odry były wprost oblegane, a nasi kapitanowie Jurek Onderko, W. Stypczyński, B. Kot-

wicki, W. Kato, profesjonalnie objaśniali budowę, przeznaczenie i historię statków rodem z pierwszej I połowy XX wieku. Wielki teren budowy robót hydrotechnicznych we Wrocławiu był oczywiście także tematem rozmów; przeważały opinie pozytywne. Inwestorowi i wykonawcom życzymy zakończenia robót w terminie i z dobrym skutkiem. Zachęcam do spisywania wspomnień. Żyjemy w ciekawych czasach; przeżyliśmy wiele i jest o czym pisać; pozostanie dla najbliższych i dla historii, zapraszam. Kolejne spotkanie Bractwa dnia 4 czerwca o zwykłej porze na Nadborze. Zapraszam o nawiedzanie Nadbora wraz z osobami towarzyszącymi.

Zbyszek Priebe

Bractwo Mokrego Pokładu - spotkanie czerwcowe, 2014

Półmetek roku zaznaczyliśmy obecnością 23 osób. Gościem spotkania była wrocławianka Mira Janower, stale zamieszkała w Szwecji, którą odszukał kolega szkolny Wojtek Niemiec. Była to jej pierwsza wizyta w Polsce po 34 latach. Podzieliła się z nami swoimi spostrzeżeniami i wrażeniami; pozytywnie ocenia zaszłe zmiany, a sam Wrocław wypiękniał.

Gościem spotkania był także Tomasz Kołodziej, właściciel baru Łubu Dubu przy ul. Odrzańskiej we Wrocławiu. Panią Mirę i pana Tomka na nasze spotkanie zaprosił Wojtek Niemiec, sympatyk Bractwa, i wyszło na to, że lipcowe spotkanie odbędzie się w bistrze Łubu Dubu. Janusz Fąfara zaprezentował dwa filmy dokumentalne poświęcone komandorowi Mieczysławowi Wróblewskiemu. Jego drodze życiowej, pracy i hobby – fotografią. Pozostawione przez Komandora zbiory pozwalają przypomnieć o minionej epoce żeglugi parowej i zachodzących zmianach w budowie statków i pracy portów, pracy załóg statków w minionym wieku. Władek Chaszczowski, najbliższy współpracownik Komandora i Jego następcą, proponuje przygotować wystawę poświęconą pamięci Komandora, w przygotowaniu której wraz z Bractwem pragnie uczestniczyć. Bronek Kotwicki przypomniał o zjeździe klasowym otwartym na który zaprasza braci i kolegów. Janusz Fąfara poinformował, że wraz z Jurkiem Bartoszkim i Heniem Pierchałą będą reprezentowali stowarzyszenie Teraz Odra na Targach Wodnych w Bydgoszczy. Wspomnieniami z pobytu w Korei Północnej

podzielił się Wojtek Niemiec i będzie kontynuował je na kolejnym spotkaniu Bractwa w klubie Łubu Dubu w dniu 3 lipca br. o g. 17. Przypomniano również o Walnym Zebraniu Stowarzyszenia Absolwentów, które odbędzie się w dniu 28 czerwca br. o g. 10 w b. internacie TŻŚ przy ul. Toruńskiej we Wrocławiu. Zebranie ma charakter otwarty, na które wszystkich zainteresowanych zaprasza zarząd stowarzyszenia. Zwrócono się także do Braci o udział w finałowych odsłonach projektu Otwarta Odra; obecność w dniu 28. bm. na Nadborze w godz. 12-16 mile widziana. Natomiast dnia 30 czerwca br. o g. 13 odbędzie się promocja książki p.t. Odra. Rzecz o żegludze i polityce, autorstwa dr. Janka Pysia, naszego brata, na którą Autor oraz Kustosz Muzeum



Odry zapraszają. Ze swej strony gorąco zachęcam do uczestnictwa w proponowanych imprezach i spotkaniach. Na najbliższe spotkanie Bractwa w imieniu Gospodarza i własnym zapraszam do klubu Łubu Dubu przy ul. Odrzańskiej 34, we Wrocławiu w czwartek, 3 lipca o g 17. Wstęp wolny.

Do zobaczenia!

Zbyszek Priebe

PS

Foto D., J. Fąfarowie – uczestnicy spotkania oraz nasi wrocławscy reprezentanci na Targach Wodnych w Bydgoszczy

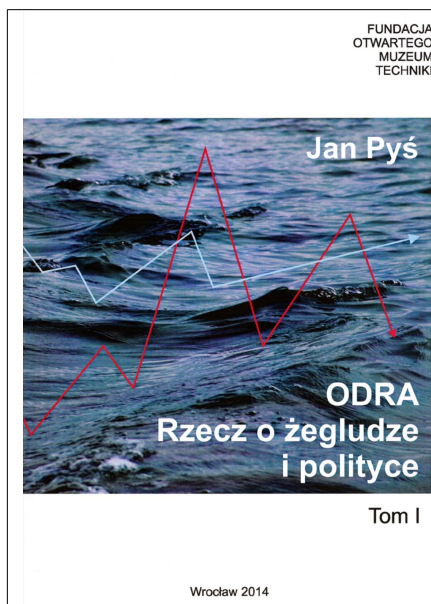


Nowe książki

Staraniem Wydawnictwa FOMT ukazała się długo oczekiwana książka Jana Pysia pt. „Rzecz o żegludze i plityce”. 30 czerwca o godz. 13 zapraszamy zainteresowanych na statki Muzeum Odry FOMT. Poprowadzimy imprezę promocyjną tej cennej pozycji. Mecenasi dwu tomów otrzymają ich egzemplarze, inni będą mieli niepowtarzalną okazję nabycia książki (dwa tomy = 80,0 zł) z dedykacją autora.

17 czerwca o godz. 13 poprowadziliśmy imprezę promocyjną książki ppłk. Andrzeja Paściaka pt. „Lotnictwo we Wrocławiu 1911-2010” ze słowem wstępnym gen. broni pil. Lecha Majewskiego dowódcy Sił Zbrojnych RP. Cena książki 60,0 zł (twarda oprawa).

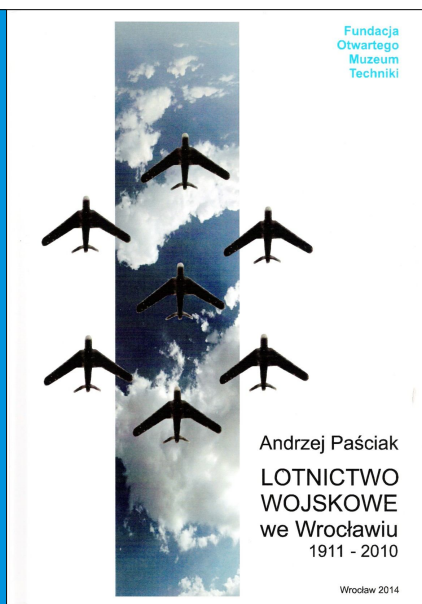
Mamy już za sobą promocję 2 tomu studiów Dolnośląskiej Akademii Lotniczej. Prezentowaliśmy tę pozycję podczas seminarium Dolnośląskiej Akademii Lotniczej w dniu 13 maja. Zainteresowanych nabyciem (40,0 zł) zapraszamy na statki Muzeum Odry FOMT lub na stronę internetową www.fomt.pl. Tam też szersza informacja o publikacjach FOMT, także o tych książkach.



Jan Pyś,
ODRA. Rzecz o żegludze



Dolnośląska Akademia
Lotnicza. Studia - tom II
pod red. S. Januszewskiego



Andrzej Paściak, Lotnictwo
wojskowe we Wrocławiu
1911-2010

Najnowsze publikacje książkowe FOMT

O stu latach lotnictwa wojskowego we Wrocławiu

Sympatycy lotnictwa spotkali się 17 czerwca br. na pokładzie HP Nadbor przy Wybrzeżu Wyspiańskiego we Wrocławiu z okazji promocji książki ppłk. rez. dr. Andrzeja Paściaka „Lotnictwo wojskowe we Wrocławiu 1911-2010”. Spotkanie otworzył gospodarz prof. dr hab. Stanisław Januszewski, prezes Zarządu Fundacji Otwartego Muzeum Techniki, która jest wydawcą książki. Przedstawił sylwetkę Autora, który w stalowym mundurze spędził 30 lat, a w 2010 r. doktoryzował się na Uniwersytecie Wrocławskim, zaś książka jest efektem wielu lat dociekliwych badań naukowych. Profesjonalnie przygotował dzieło liczące 449 stron.



Autor podkreślił, że co prawda ramy czasowe dzieła dotyczą lat 1911-2010, ale o pierwszym wydarzeniu awiacji w ówczesnym Breslau można mówić, gdy 27 maja 1789 r. Jean Blanchard wykonał pierwszy lot balonem. Walorem książki jest szczegółowe przedstawienie historii jednostek lotniczych, ale też niedocenianych często oddziałów i pododdziałów wsparcia, jak artylerii przeciwlotniczej, radiotechnicznych, łączności, dowodzenia i naprowadzania, zabezpieczających i logistycznego wsparcia. Książka ma ambicje poważnej pracy naukowej, podaje masę nazw, dat, nazwisk i faktów, prezentuje liczne zdjęcia. Spotkanie ludzi lot-

nictwa wojskowego i cywilnego, stało się okazją do wymiany doświadczeń i wspomnień w nieco lżejszej, koleżeńskej atmosferze.

Reasumując chciałbym podkreślić, że za jedyne 60 zł stałem się posiadaczem rzetelnie napisanej książki, a szerzej zainteresowanych historią wrocławskiego lotnictwa zachęcam do kontaktu z Dolnośląską Akademią Lotniczą, której speaker'em jest prof. Stanisław Januszewski. Więcej: www.akademialotnicza.com
Kontakt: info@akademialotnicza.com

oraz nadbor@fomt.pl

ppłk w st. spocz. mgr Krzysztof Majer

Noc Muzeów na statkach Muzeum Odry FOMT – 2014 r.

W tym roku FOMT już po raz trzeci uczestniczyła w Nocy Muzeów. Choć ulewne deszcze nieco pokrzyżowały nam plany, to wysoki stan wód na Odrze przysporzył zwiedzającym dodatkowej atrakcji – statki znalazły się zdecydowanie wyżej, przez co koniecznym było wspinięcie się na burtę z trapu położonego o pół metra niżej, niż zazwyczaj...

Zgodnie z harmonogramem obchody rozpoczęliśmy w sobotę, 17 maja 2014 r. o godz. 18.30, choć już wcześniej statki odwiedzali pojedynczy sympatycy Odry. Jak co roku, posłuchać mogli gawęd kapitanów odrzańskich, zobaczyć maszynownię, kotłownię i sterówkę Nadbora oraz maszynownię i kajuty Wróblina. W rolę przewodników wcielili się Państwo Fąfarowie, Władysław Stypczyński, Jerzy Onderko, Mieczysław Balcerkiewicz oraz Wojciech Kato. W kajutach „Wróblina” dodatkowo zaprezentowano wystawę „Dziedzictwo odrzańskiej drogi wodnej”, obrazującą hydrologiczne zabytki Wrocławskiego Węzła Wodnego.



Dawne kajuty dźwigu pływającego wypełnił gwar dzieci, które wraz z rodzicami uczestniczyły w warsztatach modelarskich i plastycznych, tworząc papierowy model Nadbora. Z kolei w dawnych kajutach na rufie Nadbora dr Waław Hepner z Politechniki Opolskiej opowiadał o gaźnikach na tle filmów dokumentalnych dot. motoryzacji w ramach prezentacji

„od lampy naftowej do systemu *common rail* – czym nakarmić silnik spalinowy?”. Z uwagi na ulewne deszcze odwołany został koncert szantowy zespołu Pod Masztem zapowiadany na pokładach Nadbora, jednak zgodnie z planem – o 21 – wyjątkowo pod pokładem



Wróblina, zaprezentowano dwa filmy archiwalne: Odrą do Bałtyku i Odrą do Szczecina, których podkładem i tłem był koncert gitarowy Michała Zygmunta. Oprawę oświetleniową koncertu oraz iluminację statków, ograniczoną do minimum z powodu warunków atmosferycznych – zapewnili specjaliści ze Stowarzyszenia Przyjaciół Teatru Arka we Wrocławiu. Finał tegorocznej Nocy Muzeów odbył się również w sali wykładowej

DP Wróblin, gdzie pokazano archiwalne zdjęcia kmdr por. Mieczysław Wróblewskiego oraz filmy dokumentalne ukazujące dawną żeglugę odrzańską. Ostatni zwiedzający zeszli z pokładów Muzeum Odry o północy.

Ulewnie deszcze i niska temperatura nie zniechęciły ok. tysiąca osób, które odwiedziły statki i uczestniczyły w zaplanowanych przez nas atrakcjach tej wyjątkowej,

twórczej nocy. Narodziły się nowe pomysły, które z całą pewnością zrealizujemy w przyszłym roku. W realizacji imprezy pomagali nam wolontariusze, członkowie Bractwa Mokrego Pokładu oraz członek Rady Fundacji, Marek Prokopowicz i Zarządu Fundacji, Marcin Wrzesiński. Wszystkim serdecznie dziękujemy za pomoc!

Wioletta Wrona-Gaj

kustosz Muzeum Odry FOMT

Noc muzeów w zabytkowym młynie.

W dniu 16 maja 2014 r. w godz. 20-24 zabytkowy młyn w Niegowie otworzył swoje wrota dla wszystkich zainteresowanych, którzy chcieliby zobaczyć unikatowe wyposażenie młyna oraz posłuchać opowieści o jego historii.

Organizatorami nocy muzeów w niegowskim młynie było Stowarzyszenie na rzecz Gminy Zabrodzie „Bractwo Zabrodzkie”, Stowarzyszenie „Pepisko” z Wyszkowa, Fundacja Otwartego Muzeum Techniki we Wrocławiu oraz Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego w Redeczu Krukowym. Przybyłe osoby przywitał Prezes Stowarzyszenia „Bractwo Zabrodzkie” Andrzej Krzeczowski, a historię młyna przybliżył członek tego stowarzyszenia Arkadiusz Redlicki.



Stary młyn na tą okazję został specjalnie przygotowany. Zanim zapalono oświetlenie elektryczne, w magiczną, tajemniczą aurę wprowadzały rozwieszone w młynie lampiony i lampy. Gośćmi młyna byli nie tylko mieszkańcy gminy Zabrodzie i powiatu wyszkowskiego, ale również osoby z dalej położonych miejscowości, które przeczytały zaproszenie do młyna zamieszczone w internecie.

Zwiedzającym młyn towarzyszyły specjalnie przygotowane wystawy:

- porcelany, szkła i naczyń glinianych,
- zabytkowych wag,
- moździerzy,
- sit do przesiewania ziarna zbóż i mąki,
- form do chleba,
- przyrodnicza (jaja ptaków, muszle, szyszki),
- pszczelarska,
- przedmiotów codziennego użytku (świeczniki, żelazka, beczki, szatkownica do kapusty itp.).

Dla wszystkich gości przygotowano poczęstunek, na który składała się tradycyjna kawa zbożowa, smalec, chleb razowy, słodkie kasztanki, kokosanki i racuchy.

Około godziny 21.30 rozpoczęto prezentację filmu poświęconego wyjątkowej postaci Prymasa Tysiąclecia



Kardynała Stefana Wyszyńskiego – związanego z terenem gminy Zabrodzie. Początkowo projekcja miała się odbyć w plenerze. Jednak deszczowa pogoda zmieniła plany.

W ocenie odwiedzających nas osób przygotowana impreza spotkała się z przychylnym przyjęciem, wiele osób wyrażało nadzieję, że tego rodzaju spotkania będą kontynuowane w następnych latach.

W magicznym wieczorze towarzyszyły nam redakcje gazet: Wyszowskiak, Kurier W, Wyszów 24. Po spotkaniu pojawiły się relacje w internecie.

Arkadiusz Redlicki
Stowarzyszenie
„Bractwo Zabrodzkie”

Porządki w starym młynie

W dniu 31 maja br. o godz. 15 Stowarzyszenie „Bractwo Zabrodzkie” zorganizowało spotkanie robocze pod hasłem „Porządki w Starym Młynie”, w młynie zakupionym przez mecenasa Fundacji Otwartego Muzeum Techniki Sławomira Borkowskiego – kolekcjonera zabytków techniki. Na początku wszyscy spotkali się na I piętrze młyna, gdzie odbyło się spotkanie informacyjno-organizacyjne dotyczące spraw bieżących. W posiedzeniu uczestniczyli Andrzej Krzeczowski – prezes „Bractwa Zabrodzkiego” i jego członkowie: Elżbieta Oleksiak, Elżbieta Sosnowska, Alina Swulińska, Zdzisław Bienkowski, Kazimierz Izdebski, Michał Fajak, Arkadiusz Redlicki. Po omówieniu spraw dot. Stowarzyszenia Panowie zabrali się do usunięcia darni pokrywającej bruk przed młynem. O godzinie 18.30, na zakończenie spotkania, przygotowano ognisko połączone z pieczeniem kiełbasek.



W dniu 7 czerwca br. o godz. 17 Stowarzyszenie „Bractwo Zabrodzkie” zorganizowało kolejną akcję pod hasłem „Porządki w Starym Młynie”. Podczas tego spotkania kontynuowano pracę przy odsłanianiu bruku przy młynie oraz sprzątno II piętro młyna (zamiatanie). W akcji wzięli udział: Renata i Leszek Tymińscy z Gaju,

Beata Kornatka, Manfred Kolbauer, Anna Kudelska studentka Uniwersytetu Warszawskiego – instruktorka jazdy konnej oraz Magda Sar, Patryk i Daria Samoraj, Ola Malinowska – osoby związane ze stacją Taxsus w Niegowie, Andrzej Krzeczowski – prezes Stowarzyszenia „Bractwo Zabrodzkie”, Arkadiusz Redlicki – członek zarządu, Radosław Kućmierowski, Marek Filipowicz – prezes Stowarzyszenia „Pepisko” z Wyszki, Marta Kochańska – córka p. Urszuli Borkowskiej. Na zakończenie spotkania tradycyjnie zorganizowano ognisko, do którego, ok. godz. 20, dołączyli: ks. wikary Dariusz Wachowiak, Barbara Redlicka z córkami Adrianą i Martyną, Urszula Borkowska z rodziną, Bogusław Lackoroński z rodziną. Wszyscy zgromadzeni przy ognisku mieli okazję spróbować domowych ciast, chleba, pieczonych kielbasek, ziemniaków i innych smakołyków. Rozmowy przy ognisku przeplatały się ze śpiewaniem piosenek przy akompaniamencie gitarowo-akordeonowym.

Arkadiusz Redlicki

Z CYKLU: „W gazetach (lub czasopismach) napisali”

„Największa retencja”

Po kłopotliwych opadach deszczu w maju 2014 roku, w gazetach (lub czasopismach), w radio, w TV i w internecie ... – pojawiło się dużo informacji o powodzi. Z tego niefachowego szumu informacyjnego wyłania się (jak po każdej mniejszej czy większej powodzi) ten sam obraz z którego widać zawsze to samo, czyli że:

- „Od poprzedniej powodzi nic nie zrobiono”.
- „Od poprzedniej powodzi zrobiono bardzo dużo”.
- „Ludzi znowu zalało w tych samych miejscach” – ale jednocześnie nikt nie myśli, aby ich (i ich gospodarstw) przenosić poza strefę zalewową.

Itd, itp.

Tymczasem nie mówi się (i nie pisze się) nic o zwiększaniu retencji, jako przeciwwadze dla powiększających się systematycznie za sprawą urbanizacji powierzchni niewsiakalnych (dachów, parkingów, dróg, ulic, autostrad, itp.) co zwiększa i przyspiesza wielkości wpływających wód potęgujących zjawiska powodzi.

Rozpoczynając mówienie (i pisanie) na ten temat, zastanówmy się najpierw, kto dotąd retencjonuje najwięcej wody? Niektórzy twierdzą, że najwięcej wody retencjonują:

- regionalne zarządy gospodarki wodnej i wojewódzkie zarządy melioracji i urzędów wodnych – dzięki zbiornikom retencyjnym,
- lasy – z Lasami Państwowymi na czele.
- bobry i Parki Narodowe.
- ekolodzy.

Wg Kapitana „NEMO” – najwięcej wody retencjonują zarządcy dróg i ulic – na czele z Generalną Dyrekcją Dróg i Autostrad! Najwięcej wody retencjonowanej jest więc w nienależycie utrzymywanych przez nich:

- nawierzchniach dróg (dziury, przełomy),
- podbudowie dróg (podsiąkanie wody z dziur, przełomów, poboczy piętrzących wody chcących spłynąć do rowów przydrożnych),
- poboczach (nawarstwianie się splukiwanych z nawierzchni, różnych brudów i rozrastającej się na nich roślinności – piętrzących wody chcące spłynąć do rowów przydrożnych),

- rowach przydrożnych (zamulonych, zarastających roślinnością),
- przepustach drogowych (różnymi zanieczyszczeniami piętrzących cofkowo wody w rowach przydrożnych),
- poboczach i skarpach przydrożnych zarastających nadmierną roślinnością – dodatkowo utrudniającą widoczność w obszarach pasów drogowych,
- studzienkach odpływowych (nie mogących odprowadzać wód burzowych – co powoduje paraliż komunikacyjny, szczególnie w dużych miastach).

Także w nowobudowanych zbiornikach przyautostradowych.

Zarządcy dróg swe pierwszeństwo w retencjonowaniu wody zawdzięczają z godnym z prawem, powszechnie znanemu jeszcze w poprzedniej („słusznie minionej”) epoce, „bożkowi naszych czasów” czyli: „brakowi wystarczających środków finansowych”. W ten prosty sposób Budżet Państwa za jednym „zamachem”: przyczynia się do retencjonowania najwięcej wody przez zarządców dróg, zaoszczędza olbrzymie środki finansowe przeznaczane na inne potrzeby, tanio realizuje politykę ekologiczną Państwa zmierzającą do renaturyzacji środowiska nienaturalnego. A skoro najwięcej wód retencjonują zarządcy dróg, to nie ma potrzeby przeznaczać więcej środków budżetowych na gospodarkę wodną Państwa, która powinna retencjonować najwięcej wody ale – teraz już wiadomo, że ta nie osiągnie palmy pierwszeństwa w ilości retencjonowanej wody.

Wracając do przeciwwagi dla powiększających się systematycznie za sprawą urbanizacji powierzchni niewsiakanych (dachów, parkingów, dróg, autostrad, itp.) co potęguje zjawiska powodzi. Władza każdego szczebla powinna w porozumieniu pomiędzy sobą pro-

wadzić spójną politykę na rzecz retencjonowania wody w miejscu jej pojawiania się (opadu, napływu). Wtedy nie trzeba by po każdej mniejszej czy większej powodzi oglądać tego samego obrazu, z którego wynika zawsze to samo. Wtedy bowiem powodzi w ogóle by nie było! Że niemożliwe? Ależ jak najbardziej możliwe! Kpt „Nemo” zna wiele takich przykładów działających efektywnie, a zrealizowanych w ramach programów małej retencji w obszarach wododziałowych Lasów Państwowych. Dzięki zgodzie pomiędzy Stronami Porozumienia NA RZECZ RETENCJONOWANIA WODY W LASACH. Natomiast w obszarach zurbanizowanych Kpt. „Nemo” zna co najmniej jeden taki przykład. Ale za to zna go bardzo dobrze, i jest to przykład najbardziej efektywny. Mianowicie pod Wrocławiem, w Siechnicach, przy ulicach: Jarzębinowej i Osiedlowej projektanci (i spółdzielnia mieszkaniowa) wykonali „Rozprowadzenie wód deszczowych w Osiedlu Błękitne”. Wody, które napływają na teren Osiedla są na nim całkowicie zatrzymywane i spożytkowywane. Ze względu na tę efektywność, najwięcej w Polsce wód retencjonują mieszkańcy właśnie Tego Osiedla.

Bowiem retencjonują wszystkie (!) wody napływowe. Ponieważ ani kropla wody nie jest odprowadzana na zewnątrz, więc teren zurbanizowany Osiedla nie generuje żadnego spływu wód, a więc nie powiększa odpływu powodziowego. Jest to przykład godny polecenia i naśladowania. Właśnie mija 10 – ta rocznica jego wykonania oraz rozpoczęcia jego działania.

Od wielu lat, w dyskusjach nad rozwiązywaniem problemów gospodarki wodnej w Polsce – rozważane jest wprowadzenie podatku od powierzchni niewsiąkalnych. Jeżeli kiedyś taki podatek ostatecznie wprowadzony, to mieszkańcy Tego Osiedla na pewno nie będą musieli go płacić! Szkoda tylko, że przedstawiona, i zrealizowana w praktyce idea jak i doświadczenia nabyte przy jej realizacji nie zostały dotąd spopularyzowane, i że nie korzystają z nich inni inwestorzy i deweloperzy zarówno we Wrocławiu jak i w innych miastach Polski i Europy.

O czym zawiadamia z ubolewaniem

Kapitan „NEMO”

Korespondencję prosimy kierować na adres:
H/P Nadbor, Górny awanport śluży Szczytniki, 50-370 Wrocław, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
e-mail nadbor@fomt.pl; <http://www.fomt.pl>. „Bractwo Mokrego Pokładu”
Redaktor Stanisław Januszewski, red. techn. Marek Batek, Wojciech Śledziński
Mecenas Biuletynu: Malbo Sp. z o.o., Fundusz Regionu Wałbrzyskiego,
Gdańskie Melioracje Sp. z o.o., Żegluga Bydgoska